

Tillämpningsanvisningar till Bestämmelser om ersättning för förtroendeuppdrag i Gävle kommunkoncern

Typ av dokument: Tillämpningsanvisningar.

Överordnat dokument: Arvodesbestämmelser(21KS530-23)

Fastställt av: Kommunfullmäktiges presidium.

Datum: Gäller från 1 januari 2023.

Diarie- eller ärendenummer: 21KS530.

Revideringshistorik: 20KS54, 18KS251,12KS421.

Dokumentet gäller för: Gävle kommunkoncern, (för fullständig beskrivning se §1).

Dokumentägare: Kommunfullmäktiges presidium.

Dokumentansvarig: informationsförvaltningsenheten.

Innehåll

.....	1
Tillämpningsanvisningar till Bestämmelser om ersättning för förtroendeuppdrag i Gävle kommunkoncern	1
§1 Tillämpning	4
§2 Arvodesprinciper	5
§3 Månadsarvode	5
§4 Särskilda bestämmelser för förtroendeuppdrag med månadsarvode	7
§5 Arvodesprinciper Förtroendeuppdrag i utskott och beredningar	9
§6 Kontaktpolitiker	9
§7 Fördelningsmodell kommunalråd och politiska sekreterare	9
§8 Sammanträdes- och förrättningsarvoden	10
§9 Ersättningar för förlorad arbetsinkomst, kostnadsersättningar m.m.	12
§10 Förlorad arbetsinkomst	12
§11 Resor	12
§12 Förlorad pensionsförmån	13
§13 Retroaktivitet	13
§14 Intyg för förlorad arbetsinkomst, kostnadsersättningar m.m.	13
§15 Revisionen	14
§16 Tolkning	14

§1 Tillämpning

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda för

- Kommunfullmäktige och kommunfullmäktiges beredningar inklusive kommunfullmäktiges gruppleddare
- Kommunfullmäktiges nämnder (kommunstyrelsen, valnämnden, jävsnämnden, överförmyndarnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, kultur-och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, socialnämnden, omvårdnadsnämnden samt arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden)
- Nämndernas underliggande utskott (krisledningsutskott, samhällsbyggnadsutskott, finansutskott, arbetsgivarutskott, sociala hållbarhetsutskott, näringslivsutskottet som ligger under kommunstyrelsen, trafikutskottet som ligger under samhällsbyggnadsnämnden samt individ- och myndighetsutskott som ligger under socialnämnden)
- De råd (kommunala pensionärsrådet samt kommunala tillgänglighetsrådet) samt de kommittéer (tillsätts löpande) som sorterar under kommunstyrelsen.
- Förtroendevalda revisorer
- Gemensam nämnd för verksamhetsstöd
- Hel- eller majoritetsägda bolag och dotterbolag
- Kommunalförbundet Gästrike återvinnare följer Gävle kommuns arvodesreglementes principer (separata arvodesbestämmelser beslutas för koncernen Gästrike återvinnare)
- Kommunalförbundet Gästrike Räddningstjänst ska enligt förbundsordning följa Gävle kommuns arvodesreglementes principer. Ordförande får månadsarvode (nivå B, 25%) och vice ordförande (nivå E, 6,5%) får månadsarvode. Övriga ledamöter arvoderas enligt reglerna för sammanträdesarvoden.
- Samordningsförbund Gävleborg (Finsam) ska enligt förbundsordning följa Gävle kommuns arvodesreglementes principer. Ordförande får månadsarvode (nivå D, 10%) och vice ordförande (nivå F, 5%). Övriga ledamöter arvoderas enligt reglerna för sammanträdesarvoden.
- Kommunala stiftelser som saknar antaget arvodesreglemente.

Gästrik Vatten AB och dess dotterbolag följer eget antaget arvodesreglemente och berörs inte av detta arvodesreglemente. Inte heller Svenska kommunförsäkrings AB ingår.

§2 Arvodesprinciper

Varje år görs avstämning för arvodena som utges till ledamöter i Sveriges Riksdag. Ändras grundbeloppet ansvarar HR-avdelningen löneenheten för omräkningen och att informationen läggs ut på ankaret. Det nya beloppet gäller fr.o.m. den 1 januari.

Summan av arvoden till enskild förtroendevald utbetalade av kommunen eller kommunens hel eller majoritetsägda bolag får inte överstiga 100 procent av månadsarvodet för riksdagsledamöter, med undantag i arvode för kommunstyrelsens ordförande och kommunstyrelsens vice ordförande där arvodet inte får överstiga 125 procent respektive 110 procent.

Det är upp till varje enskild förtroendevald person att se till att summan av månadsarvodet inte överstigs och uppmärksamma respektive organs administration om så skulle ha skett.

§3 Månadsarvode

Huvudregeln är att månadsarvoden innefattar ersättning för samtliga uppdrag för den specifika nämnd, styrelse eller bolag som ledamot representerar. För denna regel finns det undantag.

- Socialnämnden

Ledamöter (med det inkluderas även ordförande och vice ordförande) samt ersättare i socialnämndens individ- och myndighetsutskott får månadsersättning oavsett om denne person får månadsarvode som ordförande (eller 1:e och 2:e vice ordförande) i socialnämnden.

Som exempel skulle alltså ordförande för socialnämnden som även är ordförande för individ- och myndighetsutskottet få två olika månadsarvoden. Ordföranden skulle också kunna ha rätt till beredskapsersättning för varje dygn som denne är tjänstgörande ordförande gällande myndighetsutövning mot enskild. Sammanlagt kan alltså tre olika månads- och dygnersättningar betalas ut för förtroendevald inom socialnämnden.

- Kommunala bolag

Ordförande samt 1:e och 2:e ordförande för samtliga hel eller majoritetsägda bolag som följer Gävle kommuns arvodesbestämmelser får månadsersättning enligt arvodesbestämmelserna. Även ledamöter och suppleanter får månadsarvode. Dessa är bolagen under Gävle Stadshus AB (GSAB); det vill säga Gävle Energi AB, AB Gavlegårdarna, Gavlefastigheter Gävle kommun AB, Gävle Parkeringservice AB samt Gävle Hamn AB. Arvodesnivå betalas ut enligt arvodesnivå B, E, F och H.

- Kommunala bolag med hel eller majoritetsägt dotterbolag som inte ligger direkt under GSAB – Dotterdotterbolag

För ordförande, vice ordförande, ledamot och suppleanter i hel- eller majoritetsägda dotterbolag som inte ligger under GSAB betalas ersättning enligt arvodesnivå H ut. Exempelvis innebär det att om Gävle Energis ordförande även är ordförande för Gävle Kraftvärme så betalas månadsarvode både för arvodesnivå B samt för arvodesnivå H. De bolag där arvodesnivå H betalas ut är Bionär Närvärme AB, Gävle Kraftvärme AB, Gävle Energisystem AB, och Gavle Drift & Service AB.

EKOGAS

Gästrike Ekogas AB följer Gästrike återvinnarens arvodesreglemente.

Förtroendevalda revisorer

De förtroendevalda revisorerna får månadsarvoden enligt arvodesnivå C(15%) ordförande, D (10%) vice ordförande samt E (6,5%) ledamot. Månadsarvodena avser ersättning för revisionsuppdraget i kommunens nämnder, gemensamma nämnder samt ersättning för lekmanarevisorsuppdraget i samtliga helägda bolag inom GSAB koncernen.

Utöver detta finns revisionsuppdrag där en förtroendevald revisor utses att representera de förtroendevalda revisorerna i olika delägda eller mindre verksamheter. Detta är i enlighet med intentionerna om en samfällid revision enligt Kommunallagen.

De förtroendevalda revisorerna får ersättningar för dessa uppdrag utöver månadsarvodet. Det gäller:

- De delägda bolagen Gästrikre Vatten-koncernen, Svenska Kommunförsäkrings AB och Ostkustbanan 2015 AB som har egna regelverk för arvoden.
- Kommunalförbunden Gästrikre återvinnare med dotterbolag, Gästrikre Räddningstjänst samt Samordningsförbund Gävleborg (Finsam)¹
- De delägda dotterdotterbolagen i GSAB-koncernen Bomhus Energi AB och Gästrikre Ekogas AB.
- De mindre revisionsuppdrag som arvoderas med sammanträdesarvode utöver månadsarvodet är exempelvis: stiftelserna Större och Mindre arbetarbostäder, Tullbomsgården, Bomhus Folkets Hus och donationsfonderna.

§4 Särskilda bestämmelser för förtroendeuppdrag med månadsarvode

Frånvaro

Om ordförande på grund av längre tid av sjukdom, olycksfall, medicinsk behandling, föräldraledighet eller annan orsak, blir förhindrad att fullfölja sitt uppdrag har nämnd möjlighet att besluta att omfördela arvode till 1:e vice ordförande*. Detta innebär att ordinarie ordförande inte längre är berättigad till arvode. Det ska alltså inte betalas ut dubbla arvoden. Detta stycke tillämpas även fullmäktiges ordförande och ordföranden i ett kommunalt bolag.

Om ledamot med månadsarvode, på grund av sjukdom, olycksfall, medicinsk behandling eller föräldraledighet, blir förhindrad att fullfölja sitt uppdrag utgår inte något arvode. Ledamot sjukanmäler sig enligt sjukförsäkringens regler eller anmäler föräldraledighet enligt föräldraförsäkringens regler. Anmärkning: Meddelande om frånvaro ska anmälas till nämndsekreterare om ledamot med månadsarvode blir förhindrad att utföra sitt uppdrag. När den förtroendevalde bedömer att denne inte klarar av sitt uppdrag på grund av sjukdom, föräldraledighet eller annan orsak är den

---

¹ Samordningsförbund Gävleborg (Finsam) ska enligt förbundsordning följa Gävle kommuns arvodesreglementes principer. Ersättning till den revisor som ska representera länets kommuner och Region Gävleborg utgår med sammanträdesarvode för möten med samordningsförbundet, möten med den revisor som representerar staten (Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan) samt egna planeringsmöten med sakkunniga.

förtroendevalde är skyldig att anmäla till nämndsekreterare eller annan behörig person som administrerar arvoden när detta sker.

Bedömningen ska göras utifrån att den förtroendevalde klarar av sitt uppdrag vilket betyder att tillfällig frånvaro från exempelvis ett sammanträde betyder inte nödvändigtvis att den förtroendevalde inte klarar av sitt uppdrag. Frånvaro från flera sammanträden kan däremot ses som en indikation på att den förtroendevalde blivit förhindrad att fullgöra sitt uppdrag. Det är den förtroendevalde själv som i första hand avgör när denne anser sig så förhindrad att denne inte längre kan fullgöra sitt uppdrag. Frånvaron från ett enskilt sammanträde påverkar inte månadsarvodets storlek. Antingen erhåller ledamoten månadsarvode eller så erhåller ledamoten inget arvode alls. Om det är uppenbart att den förtroendevalde är varaktigt förhindrad, och inte självmant meddelar detta inom rimlig tid, bör nämndsekreteraren samråda med nämndens eller bolagets ordförande.

När det gäller ersättning på grund av sjukdom eller föräldraledighet bör den förtroendevalde kontakta Försäkringskassan senast samma dag när detta skulle vara aktuellt. Arvode från kommunen betalas inte ut av dessa omständigheter. Värt att ha med i beaktande är att den tid som en förälder ägnar åt politiska uppdrag bör inte tas med vid bedömningen av rätt till föräldrapenning, även om ersättningen för detta ingår i den sjukpenninggrundande inkomsten. Det gäller när uppdragen klart har karaktären av bisysslor till det vanliga arbetet (prop. 1976/77:117 s. 54). Det betyder det att man inte nödvändigtvis behöver bryta sin föräldraledighet mot sitt vanliga arbete för att ändå kunna fullfölja sitt förtroendeuppdrag. Det är Försäkringskassan som bedömer rätt till exempelvis sjukpenning eller föräldrapenning.

Ordförande/1:e och 2:e vice ordförande har ett månadsarvode som överstiger 50 %

Om ordförande/1:e och 2:e vice ordförande har ett månadsarvode som överstiger 50 % i annat uppdrag utgår ersättning enligt arvodesnivå för ledamot i berört bolag eller nämnd. Det rör sig om ett enskilt uppdrag där månadsarvodet är över 50%. Då reduceras ersättningen till vad en enskild ledamot betalas ut. I de fall det har varit aktuellt har det gällt kommunalråd (som oftast har en högre ersättningsnivå än 50%).

§5 Arvodesprinciper Förtroendeuppdrag i utskott och beredningar

Kommunfullmäktige, respektive nämnd eller styrelse beslutar om att inrätta de råd och utskott som organet anser som nödvändigt. Sammanträdesarvode kan då betalas ut. Rådet eller utskottet kan därefter besluta om ytterligare beredningar som kan anses behöva. För dessa beredningar kan ersättningar för förlorad arbetsinkomst utbetalas. Detta ska anmälas till respektive nämnd för kännedom.

§6 Kontaktpolitiker

En nämnd kan ha kontaktpolitiker som genomför besök i verksamheten. Förtroendevald i nämnd har rätt till ersättning för förlorad arbetsinkomst för upp till fyra timmar per halvår för verksamhetsbesök inom förvaltningens verksamhetsområde. Inget sammanträdesarvode/förrättningsarvode kan betalas ut men ersättning för förlorad arbetsinkomst samt andra typer av omkostnader som kan uppkomma ersätts.

§7 Fördelningsmodell kommunalråd och politiska sekreterare

Kommunalråd fördelas med en grund på 40% och 10% per mandat i kommunfullmäktige.

Därutöver tilldelas de partier som bildar politisk ledning ytterligare 50% att fördela. Fördelningen är alltså för kommunalråd $(0,4 * 8) + (0,1 * 65) + 0,5 = 10,2$ som betyder att alla kommunalrådets kostnader innebär 10,2 riksdagsarvoden.

Fördelningsmodellen för de politiska sekreterarna, som till skillnad från alla andra uppdrag beskrivna här är anställda, fördelas med en grund på 75% och sedan därefter 5 per mandat. De politiska sekreterarnas kostnad är alltså $(0,75 * 8) + (0,05 * 65) = 9,25$.

Procentsatsen för de politiska sekreterarna är ett halvt riksdagsarvode. Vilket innebär att det totala beloppet är $9,25 * 0,5$ det vill säga 4,625 riksdagsarvoden.

Den ekonomiska ersättningen till en politisk sekreterare kan inte med automatik likställas med en procentuell anställning. Den ekonomiska ersättningen till den politiska sekreteraren handlar enbart om lönenivå och det står varje parti fritt att disponera sina tilldelade resurser på det sätt som de själva önskar. Detta gör det möjligt att anställa en politisk sekreterare som får mer än 100% i ersättning, om ett parti så önskar.

Efter valet 11 september 2022 så är fullmäktigemandaten fördelade på följande sätt

Fördelningsmodellen

1. Socialdemokraterna 21 mandat
2. Moderaterna 14 mandat
3. Sverigedemokraterna 13 mandat
4. Vänsterpartiet 5 mandat
5. Kristdemokraterna 3 mandat
6. Miljöpartiet de gröna 3 mandat
7. Centerpartiet 3 mandat
8. Liberalerna 3 mandat

§8 Sammanträdes- och förrättningsarvoden

Följande ersättningsnivåer för sammanträdes- och förrättningsarvoden gäller och grundar sig på procent av grundbeloppet

Upp till 4 timmar 1,5 %

Mer än 4 timmar och upp till 6 timmar 2,0 %

Utskott med myndighetsutövning mot enskild person 2,0%

Mer än 6 timmar 2,5 %

Samhällsbyggnadsnämnden 3,0 %

Kommunfullmäktige 3,5 %

Arvodet utgår från protokollets sammanträdestid.

Kommunfullmäktige samt samhällsbyggnadsnämnden har enhetligt arvode.

Understiger deltagandet i sammanträdet halva sammanträdestiden utgår hälften av arvodet för hela sammanträdestiden. För att få hel ersättning ska deltagande ske under hela sammanträdet, annars betalas halv ersättning ut.

Sammanträdesarvode för socialnämndens individ- och myndighetsutskott betalas ut för sammanträden som inte finns med i beslutad sammanträdesplanering.

Anmärkning: Beslut ska finnas från berörd nämnds- eller styrelseordförande när förrättningsarvode ska utges.

När kan sammanträdesarvode/förrättningsarvode betalas ut?

Sammanträdesarvode kan betalas ut för sammanträde för de organ som står nämnda enligt §1 när inte månadsarvode utbetalas. Huvudregeln är att månadsarvoden innefattar ersättning för samtliga uppdrag för den specifika nämnd, styrelse eller bolag som ledamot representerar.

För denna regel finns följande undantag

- Sammanträdesarvode betalas ut för kommunfullmäktiges gruppleddare även fast de har månadsarvode i samband med fullmäktiges sammanträde eller i samband med fullmäktigeberedning.
- Sammanträdesarvode för socialnämndens individ- och myndighetsutskott betalas ut för sammanträden som inte finns med i beslutad sammanträdesplanering.
- Sammanträdesarvode kan utbetalas för utskott med myndighetsutövning mot enskild person utöver socialnämndens individ- och myndighetsutskott trots att månadsarvode betalas ut för samma nämnd (finns inget sådant utskott i dagsläget, eventuellt beslut ska anmälas till fullmäktiges presidium).

Föräldraledighet och sammanträdesarvode

Man kan även vara föräldraledig och få sammanträdesarvode; se mer i kapitlet om månadsarvode - ersättning på grund av sjukdom eller föräldraledighet.

Förrättningsarvoden samt övriga sammanträdesarvoden

Utöver det ovanstående får sammanträdesarvode eller förrättningsarvode bara betalas ut när berörd nämnd eller styrelse, alternativt nämnds- eller styrelseordförande beslutar om detta. Beslut ska anmälas till fullmäktiges presidium.

Arvodesreglementet innehåller inte någon definition av begreppet förrättning eller på vilket sätt detta skiljer sig från ett sammanträde. En förrättning kan definieras som ett avgränsat uppdrag som ska tillkomma den förtroendevalde enligt särskilt beslut av nämnd, styrelse eller bolag. Vad som exakt ska anses utgöra en förrättning framgår inte av reglementet. Detta manar till en restriktiv tillämpning avseende förrättningsarvoden överlag.

Det ankommer på varje nämnd och bolag att, inom respektive verksamhetsområde, bestämma vilka förrättningar som, vid en restriktiv tolkning, kan anses vara sådana att de är arvodesgrundande. Förrättnings- och sammanträdesarvoden kan inte betalas ut när den förtroendevalde deltar i kurser och konferenser. Den förtroendevalde kan dock ha rätt till ersättning i form av förlorad arbetsförtjänst.

§9 Ersättningar för förlorad arbetsinkomst, kostnadsersättningar m.m.

Övriga ersättningar utöver arvoden utges till förtroendevald för

- resor
- förlorad arbetsinkomst
- pensionsförmån
- traktamente
- barntillsyn
- funktionsnedsättning
- vård och tillsyn av familjemedlem
- kurs, konferens m.m.

§10 Förlorad arbetsinkomst

Skälig ersättning utges till förtroendevald för förlorad arbetsinkomst inklusive semesterersättning på grund av politiskt uppdrag.

Skälig ersättning anses motsvara det reella och styrkta inkomstbortfallet som den förtroendevalde drabbats av i anledning av sitt uppdrag. Ersättning är dock högst 511 kronor per timme (år 2022). För att beräkna den högsta ersättningen (inkl. semesterersättning) vid förlorad arbetsförtjänst används följande formel: *Månadsarvodet för en riksdagsledamot x 12 = A -> A / 1680. I samtliga fall, förutom vid vigsselförrättning, när ersättning för förlorad arbetsinkomst kan vara aktuell kan även övriga typer av kostnadsersättningar som beskrivs ovan vara aktuella.*

§11 Resor

Ersättning utges till förtroendevald för resor vid deltagande i sammanträden eller kommunala förrättningar inom kommunen. Resor följer kommunkoncernens resepolicy. Om bil måste

användas utgår ersättning från bostad eller arbetsplats och förrättningsställe. Ersättning utges enligt gällande bilersättningsavtal. Det är upp till den förtroendevalde själv att ansvara för att anspråk för ersättning av resor följer kommunens resepolicy.

§12 Förlorad pensionsförmån

Ersättning utges till förtroendevald för förlorad pensionsförmån enligt de särskilda regler som fastställts av kommunfullmäktige.

Särskilt pensionsreglemente finns för kommunal- och oppositionsråd samt månadsarvoderade ordföranden i arvodesnivå A.

§13 Retroaktivitet

Anspråk ska göras så fort som möjligt men anspråk om ersättning för förlorad arbetsinkomst m.m. ska lämnas in senast 6 månader från den dag anspråket gäller för. Anspråket med bifogade styrkta ersättningskrav lämnas antingen på blankett "Ersättningsanspråk för resor, förlorad arbetsinkomst samt övriga ersättningar för förtroendeuppdrag" eller via elektronisk tjänst.

§14 Intyg för förlorad arbetsinkomst, kostnadsersättningar m.m.

Förlorad arbetsinkomst ska styrkas, beroende på komplexiteten av anställningen kan det göras via en lönespecifikation eller ett arbetsgivarintyg som inte är äldre än ett år. Det kan ibland vara svårt att avgöra vad den förlorade arbetsinkomsten, exempelvis om man är egenföretagare, men det är alltid den förtroendevalda som ska själv bedöma den faktiska förlorade arbetsinkomsten. Som anställd i sitt egna aktiebolag görs bedömningen på det faktiska löneuttaget. Uppgift som bekräftar föregående års deklarerad inkomst kan vara aktuellt vid mer komplexa förhållanden. För ett nystartat bolag med annan förvärvsinkomst (exempelvis enskild firma) kan det bli missvisande att bara gå på den taxerade inkomsten då man ofta inte har något resultat att gå på. Ett intyg från Försäkringskassan som bekräftar sjukpenninggrundande inkomst (SGI) kan då vara ett stöd. Beräkningen kan då utgå från en uppstartsperiod baserat på hur mycket en sådan person kunna förvänta sig att tjäna om denne vore anställd under de första två åren. Ansvarig nämndssamordnare, eller annan som ansvarar för handläggning av arvodesärenden, gör alltid en rimlighetsbedömning i det enskilda fallet om ytterligare komplettering krävs. Parkeringsavgift ersätts i samband med sammanträde m.m. och utges endast om parkeringskvitto eller motsvarande som styrker faktisk kostnad kan bifogas till

anspråket. Annan typ av intyg kan komma behövas beroende på vad det är för ersättning som begärs.

§15 Revisionen

Revisor eller ersättare för revisor som inte är en del av de förtroendevalda revisorerna, som utsetts av kommunfullmäktige i bolag, stiftelse, förening o dyl. och inte arvoderas av sådan institution, ersätts av kommunen för nedlagt arbete med belopp, motsvarande kommunalt sammanträdesarvode.

(Detta ska egentligen inte finnas enligt nuvarande lagstiftning men så länge såna utses behöver det regleras.) behövs om det ska fortsätta att utses andra personer än revisorer men vi borde titta på vad det är.

§16 Tolkning

Tolkning av dessa bestämmelser avgörs av kommunfullmäktiges presidium. Vid oklarheter av tolkningen av arvodesbestämmelserna ska kommunfullmäktiges presidium bedöma om tillämpningsanvisningarna ska uppdateras. Detta sker löpande.